Č.j.: VP/S 94/02 - 160 V Brně dne 17. března 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) vydal ve správním řízení č.j. VP/S 94/02 – 160 zahájeném dne 8.7.2002 na základě společné žádosti České republiky - Ministerstva financí, Ministerstva průmyslu a obchodu, Fondu národního majetku ČR a společnosti OSINEK, a.s o povolení výjimky podle ustanovení § 6 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, (dále jen „zákon o veřejné podpoře“) ve věci potenciální veřejné podpory poskytnuté v souvislosti s transakcí „Restrukturalizace majetkových účastí státu na podnikání v elektroenergetickém sektoru“, jíž se realizuje usnesení vlády č. 477 ze dne 6.5.2002 a navazující usnesení vlády č. 628 ze dne 12.6.2002, rozhodnutí č.j. VP/S 94/02 – 160 ze dne 28.2.2003, jímž bylo řízení zastaveno.
Proti tomuto rozhodnutí podal účastník řízení - Ministerstvo financí dne 17.3.2003 rozklad. Podle ustanovení § 57 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád) Úřad rozhodl takto:

Rozkladu účastníka řízení se plně vyhovuje a napadené rozhodnutí se

mění takto:

Správní řízení ve věci povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory poskytnuté v souvislosti s realizací transakce „Restrukturalizace majetkových účastí státu na podnikání v elektroenergetickém sektoru“ se dle ustanovení § 6 odst. 4 písm. a) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění,

zastavuje.

Odůvodnění

Dne 28.2.2003 vydal Úřad rozhodnutí č.j. VP/S 94/02 – 160, jímž se zastavuje správní řízení ve věci povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro společnost ČEZ a.s., v souvislosti s prodejem majetkové účasti státu na podnikání regionálních energetických společností Jihočeská energetika, a.s., Jihomoravská energetika, a.s., Pražská energetika, a.s., Severočeská

energetika, a.s., Severomoravská energetika, a.s., Středočeská energetická, a.s., Východočeská energetika, a.s. a Západočeská energetika, a.s. (dále jen „REAS“).

Proti tomuto rozhodnutí podalo řádně Ministerstvo financí, jako účastník řízení v odvolací lhůtě rozklad.

Účastník řízení se domnívá, že ve výroku napadeného rozhodnutí nebylo rozhodnuto o celém předmětu uvedeného správního řízení tak, jak byl vymezen ve společné žádosti o poskytnutí výjimky ze zákazu veřejné podpory (dále jen „společná žádost“). Účastník zároveň uvádí, že nezpochybňuje zákonnost výroku napadeného rozhodnutí, z důvodů jeho věcné nesprávnosti či nezákonnosti, ale z důvodu jeho neúplnosti ve vztahu k předmětu řízení, vymezeném ve společné žádosti. Účastník nemá námitky proti skutkovým zjištěním, o něž se opírá napadené rozhodnutí.

V další části rozkladu Ministerstvo financí uvádí následující skutečnosti a důvody pro svá tvrzení:

a) součástí společné žádosti byl popis transakce, v němž byly uvedeny zejména tři aspekty relevantní z hlediska posuzování možné veřejné podpory (viz. příloha společné žádosti - Popis transakce pro účely posouzení z pohledu veřejné podpory – body A, B, C) a to:
    - převod majetkových účastí státu na podnikání regionálních elektroenergetických distribučních společností z Fondu národního majetku a České konsolidační agentury na společnost ČEZ, a.s
    - převod přibližně 51 % majetkové účasti ve společnosti ČEPS, a.s. ze společnosti ČEZ, a.s. na společnost OSINEK, a.s.
    - převod přibližně 15 % majetkové účasti na společnosti ČEPS a.s. ze společnosti ČEZ, a.s. na Ministerstvo práce a sociálních věcí

    Úřad se dle účastníka řízení měl zabývat všemi shora uvedenými aspekty, neboť předmět byl jednoznačně vymezen ve společné žádosti.
b) Úřad dle účastníka řízení ve výroku napadeného rozhodnutí rozhodoval pouze otázku posouzení veřejné podpory pro společnost ČEZ, a.s. v souvislosti s prodejem majetkové účasti v REAS, tj. ve výroku opominul a ani v odůvodnění se systematicky nevěnoval převodu majetkových účastí ve společnosti ČEPS, a.s. ze společnosti ČEZ, a.s. na společnost OSINEK, a.s. a Ministerstvo práce a sociálních věcí.
c) Účastník se dále domnívá, že neexistuje žádný věcný důvod, aby Úřad nerozhodl rovněž o prodeji majetkových účastí ve společnosti ČEPS, a.s., jež dle jeho názoru nepředstavuje veřejnou podporu, zejména z důvodu revizního ocenění novým znaleckým posudkem, které představuje dostatečnou záruku uskutečnění předmětného prodeje za tržních podmínek a v zájmu všech zúčastněných stran.

Úřad k těmto námitkám uvádí následující:

Co se týče výroku napadeného rozhodnutí Úřad jeho prostřednictvím rozhodl z pohledu veřejné podpory o transakci v souvislosti s prodejem majetkové účasti státu v REAS společnosti ČEZ, a.s. Úřad v napadeném rozhodnutí zúžil předmět řízení, což vyplývá i z odůvodnění tohoto rozhodnutí, kde se na str. 7 uvádí, že cena, za níž se převádí část podílu společnosti ČEPS, a.s. není předmětem tohoto řízení, neboť ve věci prodeje společnosti ČEPS, a.s. se má uskutečnit nové ocenění. Předmět řízení byl zúžen, neboť Úřad neměl pochybnosti, že by byla v ostatních částech transakce „Restrukturalizace majetkových účastí státu na podnikání v elektroenergetickém sektoru“ obsažena veřejná podpora. V zápisech

z ústního jednání ze dne 1.11.2002 a ze dne 22.1.2003 byl vymezen předmět řízení z pohledu Úřadu jako možná veřejná podpora při prodeji REAS společnosti ČEZ, a.s., kde stanovená cena může zakládat veřejnou podporu pro nabyvatele, společnost ČEZ, a.s.

Postup jímž se oceňuje majetek společnosti ČEPS, a.s. Úřad shledal jako odpovídající principu tržního investora, neboť umožňuje větší objektivizaci ceny, než v případě jediného znaleckého posudku, jak tomu bylo v případě ocenění REAS.

Převod podílů společnosti ČEPS, a.s. ze společnosti ČEZ, a.s. na společnost OSINEK, a.s. a Ministerstvo práce a sociálních věcí, je nicméně součástí transakce „Restrukturalizace majetkových účastí státu na podnikání v elektroenergetickém sektoru“ a je také uveden v žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory.

Z hlediska transparentnosti rozhodnutí, právní jistoty účastníků a na základě výše uvedených skutečností však shledal Úřad rozklad účastníků oprávněným a na základě ustanovení § 57 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), rozhodl se souhlasem druhého účastníka řízení Ministerstva průmyslu a obchodu, vyhovět rozkladu v plném rozsahu.

Úřad posoudil, zda prodej podílu ve společnosti ČEPS, a.s. může zakládat veřejnou podporu, a to prodejem za cenu vyšší, než je cena tržní, čímž by byla zvýhodněna prodávající společnost, tj. společnost ČEZ, a.s. Veřejnou podporu by v tomto případě mohl představovat rozdíl mezi obvyklou a kupní cenou, která by neodpovídala principům soukromého investora a byla by placená z veřejných prostředků vymezených v ustanovení § 3 písm. b) zákona o veřejné podpoře.

V případě společnosti ČEPS, a.s. byla cena stanovena na základě znaleckého posudku č. 666-2002 na ocenění 91 064 240 kmenových akcií společnosti ČEPS, a.s. a znaleckého posudku č. 667-2002 na ocenění 26 783 600 kmenových akcií společnosti ČEPS, a.s., které vypracoval na základě ustanovení § 196a odst. 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), v dubnu roku 2002, soudem jmenovaný znalec Doc. Ing. Robert Matička, DrSc.

Ustanovení § 196a odst. 3 obchodního zákoníku stanoví, že v případech, kdy akciová společnost nebo jí ovládaná osoba nabývá majetek od zakladatele, akcionáře nebo od osoby jednající s ní ve shodě anebo jiné osoby uvedené v § 196a odst. 1 nebo od osoby jí ovládané anebo od osoby, se kterou tvoří koncern, nebo na ně úplatně majetek převádí za protihodnotu ve výši alespoň jedné desetiny upsaného základního kapitálu ke dni nabytí, musí být hodnota tohoto majetku stanovena na základě posudku znalce jmenovaného soudem. Společnost OSINEK, a.s. jedná ve vztahu ke společnosti ČEPS, a.s. ve shodě s fondem Národního majetku ČR. Navrhovatel – společnost ČEZ, a.s., opírá tento předpoklad o vyvratitelnou právní domněnku existence jednání ve shodě mezi ovládající osobou (Fond národního majetku ČR) a ovládanou osobou (společnost OSINEK, a.s.), jejímž jediným akcionářem je Fond národního majetku ČR. Existenci předmětného jednání ve shodě potvrzují ustanovení článku I/1 a II/1 usnesení vlády ČR č. 250 ze dne 11.3.2002, podle nichž Fond národního majetku ČR vyčlení akcie a zajistí jejich převod na společnost OSINEK, a.s. a jelikož jsou tedy naplněny znaky ustanovení § 196a odst. 3 obchodního zákoníku, je nutno stanovit hodnotu převáděného majetku na základě ocenění vypracovaného nezávislým znalcem, jmenovaným soudem.

Toto ustanovení je kogentního charakteru, tj. subjekty právního úkonu se od tohoto ustanovení při svém jednání nemohou odchýlit. Postup, který strany smlouvy zvolily (tj. stanovení ceny na základě znaleckého posudku), představuje postup, který splňuje podmínky ustanovení § 196a odst. 3 obchodního zákoníku. V případě realizace převodu majetku za cenu odlišnou od ceny stanovené v posudcích soudem jmenovaného znalce, by smlouva byla neplatná pro rozpor se zákonem.

Ustanovení § 196a odst. 3 obchodního zákoníku, jehož účelem je zajištění ochrany společnosti proti nepoctivému jednání vymezených osob, představuje způsob, kterým bude zabráněno zvýhodnění společnosti ČEZ, a.s. Uskutečnění převodu majetkové účasti na společnosti ČEPS, a.s. zákonem předepsaným způsobem, tj. za cenu stanovenou soudem určeným nezávislým znalcem, tedy nenaplňuje jeden ze základních znaků veřejné podpory, vymezeném v ustanovení § 2 zákona, kterým je poskytnutí výhody, zvýhodňující určité podnikání nebo odvětví výroby,

Znalecké posudky č. 666-2002 a 667-2002 byly zpracovány v dubnu 2002. Aby byla zachována aktuálnost ocenění majetku, který má nabýt společnost OSINEK, a.s. a Ministerstvo práce a sociálních věcí, je stanoven mechanismus, který ji zajistí. Jak vyplývá s usnesení vlády č. 628 ze dne 12.6.2002, může být kupní cena upravena na základě auditu hospodářských výsledků společnosti ČEPS, a.s. za období od podpisu kupní smlouvy do ukončení transakce. Audit má vyjádřit časovou hodnotu společnosti a zajistit její vyjádření v kupní ceně. Jak vyplývá ze smlouvy uzavřené mezi prodávajícím ČEZ, a.s. a kupujícím OSINEK, a.s., bude vypracován na základě auditu nový znalecký posudek, který zohlední všechny aktuální informace a bude základem pro úpravu kupní ceny. Tento mechanismus vylučuje, aby stát prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí, či Fondu národního majetku ČR jako vlastníka společnosti OSINEK, a.s. zaplatil za podíl ve společnosti ČEPS, a.s. cenu vyšší než obvyklou, jež by zvýhodnila společnost ČEZ, a.s. Tyto transakce tedy nezakládají veřejnou podporu ve smyslu zákona o veřejné podpoře..

Úřad posoudil podaný rozklad a dospěl k závěru, že je důvodný a je možno vyhovět v plném rozsahu., s tímto postupem vyslovil dne 17.3.2003 souhlas i druhý účastník řízení – Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru veřejné podpory v Brně, Joštova 8, 651 56. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Kamil Rudolecký
ředitel odboru veřejná podpora

Obdrží:

1. **Ministerstvo financí**
   Letenská 15
   118 10 Praha 1
2. **Ministerstvo průmyslu a obchodu**
   Na Františku 32
   110 15 Praha 1